

Szerkesztőségi iroda:
Rimaszombat, Losonezi-utca 24
sz. a. Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden köz-
lemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fo-
gadhatók el.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:
R-szombat, Losonezi-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadó-hivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetésny-, nyiltér- és
felszólalások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petisors tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyiltér:
Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. — Az előfizetéseket legzélszerűbben posta-
utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1882. július 9.

Az a legszerencsésebb és legboldogabb ország, melynek életerős népe a határai között letelepülő idegen elemeket a kényszernek még csak látszata nélkül is önmagába beolvasztani képes; mert midőn egyrésztől számban és erőben növekszik, akkor egyszersmind méltányolja azoknak jó szándokát, kik jogait tisztelgetni tartani s az ezekkel járó kötelezettségeket teljesíteni szívből ohajtják és akarják.

Csak hogy ez utóbbiaknak le kell mondani mindazon tradíciókról, szokásokról, melyek a befogadó nemzet szokásaival és történelmi tradícióival nem egyeznek meg, mert a bizalom a befogadó és befogadott között csak ekként lehet teljes s a beolvasztás ekként válik az összes nemzetre jóhatásúvá.

Azon népek között, melyek politikai vagy más viszonyok folytán idegen haza fiaivá váltak, egy sines sajátosabb s a társadalomra nézve hasznosabb, de egyszersmind saját érdekeit folyton szem előtt tartóbb, mint a zsidó.

Szétszórtatva a világ minden népei között, megtartva tradícióit, hagyományait, vallási és társadalmi törvényeit a magok merevségében, mindenütt otthont találnak, minden nemzet között megélnék a nélkül, hogy egyik vagy másikkal szemben valóságos és társadalmi tekintetben sajátosságukról lemondottak volna. — Így ők bárhol telepedjenek is le, míg az egyes államok és nemzetek viszonyai szerint át nem alakulnak, mindaddig államot alkotnak az államban.

Azért ne gondolja senki, hogy minket ez uttal némi ellenszenv vezet, mert a magyarországi zsidók munkásságát, hazafias szellemét, kitartását senki jobban nem méltányolja, mint mi; bennök jobban nem bízhatunk, mint mi; — de azért a fentebb mondtak épen úgy illenek a mi közöttünk élőkre, mint azokra, kik bármely más művelt nemzet között élnek; mert tradícióikhoz most is a legnagyobb rész rendületlenül ragaszkodnak.

Ezen ragaszkodásnak pedig szerintünk nem

maga a zsidóság az oka, hanem valljuk meg őszintén mi is. Hiszen századok óta él e haza földén zsidó, évtizedek hosszú során át közvetíté kizárólagosan a kereskedést, küzdött, fáradt ernyedetlenül, hogy övéit fentarthassa: s vajjon tanultunk-e tőle munka-kedvet, kitartást, gazdálkodási hajlamot? Ugy hiszem bátran nemmel felelhetünk. — Hiszen küzdelmei között kineveltük, sőt az elfogultak alig vették emberszámba, így nem esodálkozhattunk azon, ha ők is mereven ragaszkodtak mindazon képesekhez, melyek a szétszórt nemzet fiait összeköték.

Ezt vette figyelembe a magyar törvényhozás, midőn az emancipációt kimondotta s ezzel együtt a teljes beolvasztás ajtaját nyitotta meg.

És e ténynek máris üdvös hatásai jelentkeznek. A magyar zsidó magyar honpolgárrá lett, sőt az újabb időben a zsidóság kebelében egy oly mozgalom indult meg, mely ha teljes diadalra jut, egy lépéssel közelebb hozandja a polgárt a polgárhoz, a honfit a honfihoz. Ugyanis Debreczenben és utána más városokban is értekezletet tartottak a zsidó-vallásnak a Mózes által megalkotott egyszerűsége való visszavitele tárgyában. Ez értekezleteken a következő 12 pont lett elfogadva:

I. Az alkotandó reformtörvények s a módosított imádságok magyar nyelven szerkesztetnek s kizárólag ezen a nyelven végeztetnek el.

II. A reformált zsidó naptári éve az eddigi marad vagyis a világ teremtésétől számított.

III. A reformált zsidó vallás alapját Mózes tíz parancsolata teszi

IV. Az eddigi szokás szerint nyolcz napig tartott husvéti és sátoros ünnep két napra szállítatik le, úgy, hogy ez ünnepeknek csak két első napja marad érvényben. Tehát úgy a husvéti, mint a sátoros ünnep 6 napja megszűnik a vallás tárgya lenni.

V. A bizonyos rítusz szerint készített s a husvéti ünnepek alatt élvezett pászkák helyett ezental buzalisztból élesztő és só nélkül süített „Graham-kenyér“ használtatik, kegyeletes emlékeül a zsidók Egyiptomból való kivándorlásának. Ezt a kenyeret az oroszok is egészségesnek és könnyen emészthetőnek vallják.

VI. Az ezental két napig tartó ujévi, sátoros, husvéti és pünkösdi ünnepeken csak reggeli 8-tól 10 óráig lesz istentisztelet.

fajai, nem egy s ugyanazon időben érlelik a gyümölcsöt, és így az több hónapon át. — májustól csaknem szeptember végéig tart. A gyümölcsfa tenyésztéssel foglaltos kertészek előtt saját tapasztalásaikból bebizonyult tény, miszerint az ősszel vetett cseresznyemagról, csak kissé kedvező körülmények mellett is, minden további nemesítés nélkül, jó ízű, elég nagy és szép, nem ritkán pedig egészen új gyümölcsöt termő fajtákat lehet elérni; mind a mellett a cseresznyefákat csupán így szaporítani senki sem fogja, feltéve, hogy nem kizárólag az új fajták elérése a cél, hanem szemzés, oltás és párosítással nemesítve tenyésztik azokat.

Tanácsos, de legsikeresebb s bizton ezélehez vezető a nemesítési ezen eljárást kora tavasszal, a virág és levélrügyek fakadását megelőzőleg fogantatítani, ellenben úgy a magonez, mint a már nemesített eseteket, mindig őszszel, a fagyok beálltát nem várva — kell állandó helyeikre átültetnünk. A menyiben pedig a nemesítendő alanyok megválasztása a jövőndő termés minőségére nézve, nem lehet egészen közönyös dolog, a magvetésnél sohasem szabad szem elől tévesztetnünk, hogy édes vagy savanyu gyümölcs magvai vetetnek-e, hogy azután az alanynak megfelelően az édesre édes, a savanyura ugyan ilyen oltó galyaeska vagy szem nemesítessék, minthogy a megtörtént esere esetén az eloltott galyaeska megered, bajt, nőni is fog ugyan, hanem a felnevelendő fa hosszú életű soha sem lesz. Sarj hajtásokról szaporítani mint a szilvafát sok helyen szokás, szintén nem tanácsos, minthogy a gyökérről nyert tőhajtások mindig gyöngye és szegény gyökérgződésűek, a mézga-folyásnak nagyon is alávetve, ennél fogva ép, erőteljes és tartós életű gyümölcsfákat sohasem fognak nyújtani. A cseresznyefákat magas koronafává nevelni szokás, azonban e szokástól különösen háznál levő kertekben, gyakran eltérőleg redélyzetre — spalier — is alkalmazták, s ez által két három héttel hamarabb érik s így előbb élvezhető, kiváló szép igen jó ízű gyümölcsöt terem, de mennyiség tekintetében, a termés hozama nagyon is mögötte marad a természetes növéssé még fiatal fák természetnek is. Magától értetődik különben, hogy szép, tetszetős növéssé redélyzet-fákat csakis úgy nevelhetni, hogy ha az alany lehető közel a föld színe felett oltatik be, s hajtásai a célnak megfelelő visszanyesés által már az első évben úgy idomítottak, s a lécezethez

VII. A kiengesztelődés napján (jomkipur) szintén csak reggeli 6 és 10 óra közt lesz istentisztelet. Az eddig szokásban volt böjtölés elmarad.

VIII. Szombati napokon is csak reggeli 6—7 óráig végeztetnek az imádságok.

IX. Az itt meg nem említett s eddig fennállott böjt-, gyász- és örömnapi megszűnnek.

X. Az eddig érvényben volt törvény, hogy 8 nap multán az újszülött gyermekek körülméletlenség, érvényen kívül helyezendő; a reformált zsidók nem metéltetik körül gyermekeiket, mert egyrészt egészségügyi szempontból sehol és sohasé mutatták még ki, hogy a körülméletlés, — mint igen sok zsidó tévesen állítja, — megmenti az illetőt nem egy betegségtől; míg ellenben más oldalról már igen gyakran volt alkalom ama szomorú tapasztalásra, hogy gyöngye testalkatu gyermekek részint az ügyetlen operáció, részint a beálló vérzés következtében, melyet elállítani nem tudtak, sőt mi több, az ártatlan teremtesek az operálókától rájuk ragadt betegségek következtében, a körülméletlés áldozatai lettek és a jövőben is lennének.

XI. Az ételre és italra eddig fennállott megkülönböztetés, hogy „köser“, „tréfi“, „nézsiach“ nem lesz többé vallás tétele; a reformált zsidó megesszik, megiszik mindent, a mi egészségének nem árt.

XII. A reformált zsidóknál az esketés csak akkor törvényes, ha az a királyi közjegyző vagy más törvényszéki hatóság által is teljesítettik.

Ime e 12 pont alatt foglalják a zsidó vallás reform-eszméi, melyeknek megalkotásáért legyen a dióságos a kezdeményezőké s hazafias törekvéseiket koronázza az ohajtott siker!

Értesítés

A „gömörmezei nép- és iparbank“ jelzalogos törlesztési kölcsöneiről.

A „Gömörmezei nép- és iparbank“ jelzalogos törlesztési kölcsönt ad oly földbirtokra, mely rendszeresen telekkönyvezve van s melynek értéke az intézet által legalább 600 frtban fogadható el.

A legkisebb kölcsönösszeg 300 frt, a legnagyobb pedig 10000 frt o. é., a kölcsön készpénzben adatik ki.

Ezen kölcsön 29 év alatt törlesztés útján fizetetik vissza. — A kölcsönvevő fizet évenként 8%-ot, ebben úgy a 7% kamat, mint az 1% tőketörlesztési járulék is bent foglaltatik. — Ezen összeg félévi előleges részletekben s készpénzben fizetendő. — Az

rendesen és egyformán köttetnek, hogy a redélyzetet kellően eltakarják, figyelemmel lévén legkivált arra, hogy szétterjeszkedésük mindig kellő arányban legyen tartva felfelé — a magasba — növéssükkel.

Legjobb eredményt érhetni a redélyzeten nevelésnél, hogy ha a különféle cseresznye fajtákat gerezdes vagy pedig saj zelniceze, Padus vulgaris, Padus Mahaleb alanyokra nemesítjük, az ilyenben nem annyira fejlenek hajtásai, inkább vékonyabbak maradnak és aránylag bővebb termésűek. A cseresznye kellemes ízű, nyersen is kedvelt üdítő gyümölcs, egyébiránt aszalva, ezukrozva, — candirt — s párolva vagy syrupba főve sem megvetendő. És ha tekintetbe vesszük a különféle körülményeket, melyekben a cseresznyefák nevelése és szaporítása talán ember emlékezet óta véghezment, nagyon természetesen fogjuk találni, hogy nem csupán a fák alakja út el egymástól, hanem hogy különösen a gyümölcs minősége nagyon változatos a minthogy bebizonyult tény, hogy a cseresznyefák igen számos fajtái vannak. Igen; csak hogy nem elég a különféle fajtákat nyert neveik után ismerni és megkülönböztetni tudni, csakhamar bekövetkezett annak szükségessége is, hogy a fajok állandósított tulajdonságaiknál fogva egy teljes és tökéletes rendszerbe foglaltassanak egybe, mely a különben is könnyű fajesere és tévedéseknek elejét vegye s a gyümölcstenyésztők közt minden félreértés és kellemetlenségeket elhárítson. Valamennyi eddig ismeretes erre vonatkozó kísérletnek fellette áll: báró Truchsesz v. Wetzhausen, bettenburgi földbirtokos és pomologus-tekintélyű rendszere, mely kifogástalanul mint a legjobbnak elismert van elfogadva.

E rendszer a cseresznyefák két fő osztályát állítja lenni, s én részéről azon hiedelemben vagyok, hogy a ki a gyümölcstenyésztéssel tüzetesebben foglalkozik, azt bizonyosan közelebből érdekelni fogja, s hogy részletesebben megismerhesse, legalább rövid kivonatban, az alább következőkben terjesztem elé.

I. Az édes cseresznyefák osztálya: Prunus Avium. Két rendet képvisel: a ide tartoznak az olyan faj-cseresznyék, melyeknek gyümölcsnedve íest s héjuk egyszínű. Ezek két külön csoportba oszthatnak: puha és kemény, — ropogós husuak csoportjára. Ama csoporthoz számíthatnak: a korai májusi es. igen korai és jó, május végén

TÁRCZA.

A cseresznye.

Legközelebb a Gömör-Kishontmegyéhez esatoltatott, úgy tetszik hét tornamegyei község közt van tudvalevőleg a kitünő cseresznyét termő Hárskut is. S annyiból, a menyiben a cseresznye, a földieper és szamóca után következő gyümölcs, nem épen most kerül a piacra, ne csupán ebéd és oszonnakor fogyasztva ismerjük annak minőségét, hanem pomologicus tekintetben is, — illő, hogy közelebből tájékozást és ismereteket nyerjünk felőle.

A cseresznye, Prunus, Pruni species, Lerasus, Cerasophora a mandola félékhez, Amygdaleae s a némi rendszer után a huszpör szálasok, Icosandria, osztálybeli esontár gyümölcsű előfa vagy cserje. Eredetere nézve jó lehet általános az a nézet, hogy a melegebb éghajlat alól került hozzánk, mégis, határozottan hazai gyümölcsfánk egyikének mondhatni azt annál is inkább, minthogy nagy mennyiségű különféle fajai, a talaj, légtünetek és az időjárás tekintetében, egymástól nagyon is elütő s a legkülönbözőbb helyi viszonyok közt is jól, legtöbb esetben kitünően sikerülnek, a nélkül, hogy tenyésztésükre bármi kivételes eljárás fogantatítása szükségeltetnék, mint azt a legtöbb idegen és távol vidékről eredt más növények sikeres tenyésztése megkivánja. A cseresznyefa minden, még a legközépszerűbb talajjal is beéri, az ilyenben is bőven s jutalmazólag hoz termést; de tekintettel arra, hogy az édes cseresznye erőteljes növéssé mélyen és messze szétterülő gyökerei vannak, hogy kedvezően és jó eredménnyel tenyésztessék, a könnyű és tápláló talaj inkább felel meg nevelésének; ellenben a savanyu gyümölcsöt termő, miután oly terebélyes fává soha sem nő, s gyökerei is inkább széles-ségben szétterjedők, távolról sem hatolnak oly mélyen be a földbe, csekélyebb és hitvány talajban is diszlik, az állandóan nedves, vizenyős helyet azonban egyik sem szíveli, ennél fogva inkább száraz, s a menyiben lehetséges magasabb fekvésű helyre van utalva.

A cseresznyefák miveltetésének általános terjesztéséhez nagyban járul azon körülmény is, hogy számos különféle

alósnak jogában áll bármikor félévi előleges bejelentés mellett tetszése szerint akár az egész hátralevő kölesöntökét, akár annak egy részét soronkülső törlesztésként visszafizetni.

A kölesön kérvényhez szükséges minták az intézet hivatalában kaphatók s ezeknek felhasználásával a kölesönkérő önmaga is felszerelheti, beadhatja kérvényét.

A kölesönkérvényhez feltétlenül mellékelni kell:

1-ször a telekkönyvi kivonatot,

2-ször a kataszteri birtokívet,

3-szor az adókönyvet, vagy adófizetési ívet, és pedig mindeniket hitelesített példányban, s

4-szer ezeken kívül tagosított birtoknál a tagosítási földkönyv kivonata s egyéb szükségesnek látszó okmányok is mellékelendők.

A kölesönkérvény szükséges kellékei:

1-ször. Jogi tekintetben, hogy a jelzálogul felajánlott birtok tulajdonjoga a kérvényezőt illesse. — Többek közös tulajdonát képező birtokra csak valamennyi tulajdonostárs egyetemleges beleegyezése mellett adatik kölesön. — A kölesön rendszerint első helyen kebelezendő be, de ha a birtokot más oly adósságok terhelnék, melyek az érték fele részét nem haladják túl, ezen adósságok az intézet kölesönéből kiegyenlíthetők.

2-szor. A jelzálog értékének meghatározásánál rendszerint a kataszteri érték vétetik alapul, a kataszteri birtok iven kitértetett tiszta jövedelemnek legfeljebb 25-szörös összege leend a birtok becsértéke.

A kölesönzés az intézet által megállapított becsérték fele részeig terjesztetik ki.

A benyújtandó kérvények az intézetnél a beérkezés sorrendje szerint tárgyalatnak, s a kölesönök oly mérvben szavatolnak meg, a mint az intézet pénztári állása engedi.

A kölesön feletti érdemleges határozat, melyben a további szükséges utasítások is kimondatnak, a kérvényezőnek a megszavazott kölesönösszegekről szóló kötvénymintával kiadatik, a kölesönkérő ezt aláírni, aláírását hitelesíttetni, a kötvényt az intézet javára, a jelzálogul felajánlott és elfogadott birtokra bekebeleztetni és legfeljebb 30 nap alatt az intézetnél beadni köteles, mivel ellenesetben kérvénye megszüntetettnek fog tekintetni és a sorrendből töröltetni.

A bekebelezett kötvénnyel felszerelt másodkérvény az igazgatóság által újból tárgyalatik s ha semmi hiány vagy fennakadás nem mutatkozott, a kölesön elszámolása elrendeltetik, a kölesön folyóvá tétetik. A kölesön felvételét az adós vagy közjegyzői meghatalmazott által vagy személyesen eszközölheti, és személyazonosságát az intézet előtt ismeretes két tanu által igazolni köteles.

Ekkép az adós az őt illető összeget felvevén, ezután csak a félévi törlesztési részletek pontos befizetéséről tartozik gondoskodni. — e célból egy fizetési könyvecskét kap az intézettől, melyben a félévenként történendő fizetések számszerűleg kitértetnek. Ha a kölesönvevő ezen félévi részletek pontos befizetését elmulasztaná, ellene a kötvény feltételei értelmében eljárás vehető igénybe, s az ügy rendezéséig késedelmi kamat fizetendő.

Ezen kölesön rendszerint felmondhatlan s az

intézetnek csak a következő esetekben áll jogában a kölesönt megszüntetni:

1-ször. Ha az adós gazdaságát oly hanyagul vezeti, hogy annak értéke csökkenésnek indulván, félni lehet, hogy a félévi járadékok rendes fizetése kétségessé válhat.

2-szor. Ha az adós ellen más hitelező a jelzálogi birtokra végrehajtást eszközölt.

3-szor. Ha a jelzálogos birtok, vagy annak egy része, akár élők közötti átruházás, akár öröklés útján más tulajdonába ment át s az új tulajdonos legalább 30 nap alatt, vagy a legközelebbi illetéktetésnél magát be nem jelenti, és az elészabott feltételeket nem teljesítené.

4-szer. Ha a kölesöntadó intézet a részvényesek közgyűlése által feloszlandónak érvényesen kimondatnék.

Rimaszombatban, 1882. július hó 1-én.

Az igazgatóság.

Hírek és vegyesek.

Szabó Miklós a kir. tábla elnöke belső titkos tanácsossá nevezetett ki.

Sztelekovic István megyei lelértárnok és Bodor István gymn. tanár tegnap Jászóvárra utaztak a levéltárban 1038—1571-ig kelt megyénkire vonatkozó okmányok kikeresése és átvétele végett.

Halálozás. Mihalik Gedeon m. kir. honvéd számtanácsos megyénk szülöttje, ki a viharos 1848/9. forradalom után az ötvenes években itt Rimaszombatban húzta meg magát, s általános szeretetben és barátságban részesült, — hosszabb idő óta betegeskedvén s tavasszal orvosai tanácsára Budapestről azen hitben jött Rimaszombatba, hogy az általa egykor oly kedvesen élvezett barátságos lég sulyos bajján segítend; — azonban ő sem volt a családostól menten; mert két havi kínos itt tartózkodása után visszakiváncokozott Budára, hol folyó hó 6-án kiszivedett. — Hült tetemeit neje Záborszky Julia, rokonai és számtalan jó barátai e hó 8-án kísérték ki a budai temetőbe. A régi gárda — a becsületes és munkás egének sora, ismét egygyel fogyott! Legyen könnyű neki a vérevel áztatott haza földje!

A rimaszombati régészeti kiállítás rendező bizottsága igen nagy tevékenységet fejt ki, hogy a kiállítás, mely f. év szept. 3-án nyitattik meg, — művészeti és régészeti tekintetben egyiránt figyelmet keltő legyen.

A Rimaszombatban felállítandó földmives-iskola érdekében f. hó 4—5-én jelent meg városunkban Torma y Béla kir. tanácsos, ki a felajánlott „Kurincz“ pusztát átvizsgálván, mint örömmel értesülünk kiváló talajáért a czélra teljesen alkalmasnak találta. Hisszük, hogy a kormány és város vállvetett buzgalma és áldozatkészsége által a felvidéki gazdaközönségnek rég táplált óhaja nyer valósulást.

Gömörmege feliratát a honvédség behívásánál gyakorolt sérelmes eljárás megváltoztatása tárgyában, folyó évi június 26-án tartott közgyűlésén tárgyalta Moson megye törvényhatósági bizottsága. Általános helyesséssel találkoztak a feliratban foglalt nagyön is igaz panasz s a felirat pártolása határozatott el.

A rimaszombati korcsolyázó egyesület folyó hó 6-án tartott rendkívüli közgyűlésén, eltérőleg az eddigi egy éves működésétől, határozatilag kimondotta, hogy a tárgyalat új alapszabályok értelmében az egyesület három évre alakul meg, rendszeres szervezkedés azonban a szeptember hó 10-én tartandó közgyűlésre halasztotta, hogy az alapszabályok értelmében kibocsátott 3 évre szóló kötelezvényt a tagok aláírhatják. Mivel csak a három évre beiratkozott tagok korés nem különbség nélkül gyakorolhatják az egyesületi kormányzást joggal. Az új alapszabályok ezen módosításon kívül a tag minőségét is meghatározták. Vannak ugyanis csak egy évre jelentkező — foglalkozó — tagok, pártoló tagok, kik minden időben szabad bemenettel bírnak az egyesület pályájára,

és június elején érik; loerder jókori fekete es. nagyon jó, június első felében érik. Fája nagy, termékeny; májusi édes es. Guigne douce de Mai, kitünő, június elején érő. Böven terem s nagyon korán virágzik; a veres májusi es. gyümölese közép nagyságú, igen jó, érdemes, hogy nagyobb mennyiségben természetnek; a kronbergi fekete es. kissé savanykás, fűszeres ízű, június végével érik. Fája nagy és jól terem. Az ökörszem es. Guigne des Boeufs. Kiváló, minél szélesebb körökben terjesztését nem lehet eléggé ajánlani. Büttner fekete es. inkább kevésbé keményke husu, július elején érik. Csokros es. Lertse a Bouquet, fanyar, nem valami különös. A második csoportbeliek közül figyelemre méltók: a király es. Guigne regale, gyümölese középszerű, igen kellemes, édes. június közepén érik, jól termő; Seckbachi es. Guigne tartive, apró szemű, kitünő igen pikans. Június végén érik. Fája nagy és termékeny; Korai fekete ropogós es. gyümölese kiesi, elég jó. július folytán érik; a nagy fekete ropogós es. feltünőleg nagy, igen leves, kitünő, július végén érik. Tartós életű fája jól terem; a fekete-barna es. közép nagyságú, kevésbé puha, kellemes ízű, sokáig eláll, augusztus elején érik; az apró fekete ropogós es. gyümölese kiesi, kemény husu, középszerűen jó, az előbbivel egy időben érik; a fekete spanyol es. kitünő, nagy, augusztus végén érik.

b) az olyan cseresznyék melyeknek nedve nem fest s héjuk több színű, ily sorozók: a flamentini es. kitünő nagy gyümölese júniusban érik. Böven termő. Korai tarka-sziv es. gyümölese közép nagyságú, igen nedvdus, kellemes ízű, június közepén érik, nagyon ajánlható. A veres-sziv es. gyümölese az előbbihez hasonló, puha husu, nedvtartalmas, június végével érik. Fája nagy és termékeny. A vörös savó es. középszerű nagy, július elején érő igen kitünő faj. Nagyon bő termő. A gyöngy es. die Perl Kirsche, gyümölese igen nagy, puha, hussal, kiválóan jó. Fája igen nagy, s virágzása az időjárás változékonysága iránt semmit se fnyás, s spanyol fehér es. igen nagy, egyike a legjobb fajoknak, július közepe táján érik. Igen termékeny.

Ugyan e rend második csoportjához tartoznak a nem festő nedvű egy színű héjú, az ugynevészett viasz vagy át-

látszó héjú cseresznyék: a sárga szív es. csupán mint különlegesség igen érdekes, június közepe táján érik. Büttner sárga repedő es-je középszerű nagy, igen tömör husu, kiválóan jeles, júniusban érik, böven terem. A teljes virágokkal nyíló édes cseresznye gyümölesöt nem érlel, hanem mint díszfa igen becses s közkedveltségben részesíttetik.

II. A savanyu cseresznyék osztálya. Prunus Lerasus, mi ugyan meggynek hívjuk, hasonlóan két rendre van elosztva, de leveleinek minősége szerint több csoportba foglalhatik. A rendek külön választásáért: a) olyanok, melyeknek nedve fest, héjuk egy színű. Az első csoport kivétel nélkül nagy leveles fajokat tartalmaz, ezek közép helyt foglalnak a cseresznye és a meggy fajok közt, s nagyon kellemes borizűek. A herezeg meggy, C. due Cherry, meglehetősen jó faj, június elején érik; fája eléggé termékeny. A piros májusi m. nagy gyümölesű, nem egyszerre érik; kiválóan jeles, természet böven ad s nagyon ajánlható. A korai májusi m. közép nagyságú gyümölesé elég jó, böven terem, június első felében érik. A vörösös muskatály m. nagy gyümölesének husa puha, leves, majdnem szétfolyó nedvű. Nagyon böven terem s érdemes a terjesztésre. A fekete spanyol korai m. középszerű nagy, inkább édeses, fűszeres ízű, június közepén érik. Igen termékeny, legalkalmasabb törpe fának nevelni. A velszi m. a középszerűnél nagyobb, csak kissé savanykás nagyon édes, különösen ajánlani való faj, június végével érik. Még mostoha években is igen böven terem. A prágai muskatály m. pikans és zamatos ízű, puha, nedvdus husa miatt igen kitünő. Július elején érik, nem valami böven termő. A tudor m. die Doctorkirsche, nagy, husa rostos, de a mellett olvadékony, nedvtartalmas; elég jó faj, mely július elején érik. Folger-féle m. a legnagyobb gyümölesű, kiválóan becses faj, édes, alig valamit savanykás ízű, július elején legjobb. A soisson, a korai angol, a nagy német s a Coularde néven ismeretes külföldi fajok is július hóban érnek. — A második csoport apró levelű s lefüggő ágas fajokat számít élénkbe, melyenek: a fekete májusi m. apró gyümölesének husa tömör, igen zamatos, július közepén érik, a dupla m. igen nagy, olvadékony husu, a legszebb s mindenké felett igen finom, július elején van ideje. A korai spanyol m. középszerű

az utóbbiak nem korcsolyáznak. E két utóbbiak az egyesület kormányozási jogaiban nem részesíttetnek. Családjegyeket is ad az egyesület. — Ezekben kívül érdekes két eszme merült fel a korcsolyázó esarnok építésének megbeszélésénél. Egyik szerint a mostani korcsolyázó téren építendő esarnok emelésére valamelyik vállalkozónk szállíttatnék fel egy, hogy saját költségén építse fel a korcsolyázó esarnokot, melyért évenként kölesönösen megállapított haszonélvezeti díjat kapna és azon összegnek egy bizonyos része törlesztetnék melybe a korcsolyázó esarnok került, úgy hogy évek múlva ekként a esarnok az egyesület tulajdonába menne át. — Másik terv szerint a lövöldnél készíttetnék új korcsolyázó pálya és a lövölde helyiségét használná az egyesület esarnokként. Mindkét terv kivétel előleges tanulmányozást vévén igénybe, bizottság küldetett ki, kik egy rendkívüli közgyűlésen referálni fognak a két terv kivihetőségének módzatairól. Mindenesetre azonban az idén már több kényelmet nyújthat ez ifjú egyesület tagjainak. Ezekhez még hozzá tesszük a t. közönségnek tudomás és mihez tartás végett, hogy az egyesületbe beiratkozni óhajtok dr. Löcherer egyleti titkárnál jelentkezhetnek.

Ásatások Rimaszombatban. Mint már említettük lapunkban a belső piac planirozása alkalmával valóságos esontházra akadtak a munkások. Folyó hó 7-én br. Nyáry Jenő jeles régészünk érkezett városunkba s jelenlétében a már felfedezett esontház kiásása megkezdett. A felszínre került tömördek emberesontot, melyek között több ép koponya fordul elő, szekereken szállította a rendőrség a köztemetőbe. Az eset sok féle magyarázatra adott okot, beszéltek döghalálról, véres ütközetről, míg végre konstátálva lett, hogy a tér, melyen a piac van temető volt s a most is fennálló róm. katolikus templom a piac közepére építetvén a templom alapterületén talált esontvázak kiszedettek s ezeket a templom felépítése után üresen maradt mészdömböbe hányták s így fedték be földdel. A esontok közt több régi eserepedény darab találtatott, de a melyek kevés régészeti értékkel bírnak. Mint értesülünk a nemes báró a megyeház délnyugoti oldalán is szándékozik ásatásokat eszközölni azon helyen, hol már egyszer érdekes bronzkorbeli fegyverek találtak. Hisszük, hogy a pokorági fensík, mely nem kevésbé érdekes tárgyakat rejt magában, szintén mielőbb át fog kutattatni.

A rozsnói tüzoltó multság mely Péter-Pál napján szokott tartatni, ez idén is jól sikerült, a kies fekvésű rozsnói püspöki fürdőben. Egy volt a baj, — mint levelezőnk írja — hogy kevés volt a tánczos, s így a nős embereket — persze a tüzoltó egyesület tagjait, kellett a kolonba állítani. A négyeseket harmincz pár tánczolta. A kedélyes multság esti kilenc óráig tartott, mikor is a paranesnok takarót fuvattat s a tüzoltó sereg katonás rendben vonult haza.

Ama bünügyben, melyet többen egy életbiztosítás által követtek el Rozsnón, s az illető biztosított Mészáros szürszabót eltették lábaltól, — már hét egyént fogtak el, s a vizsgálat erőlyesen folyik.

A helybeli kisedővő-intézet új díszes helyiségét, melyet Kalocsay Gyula helybeli építész épített fel, a napokban vette át a város által kiküldött bizottság s midőn soraink napvilágot látnak, Etelka néni az ő kiesikéivel a kívánalmaknak teljesen megfelelő helyiségben dolgoztatja azokat a szép nótákat, melyekre a sirig oly édesen emlékeztünk vissza.

A székhely kérdése. A belügyminisztérium azon leirata következtében, melyet ez a megye székhely-kérdésében gróf Andrassy Manó s érdektársai által benyújtott fel-folyamodás folytán megyénk közönségéhez intézett: a helybeli építészeti hivatal a megyeház kiesinosítási és átalakítási tervét már elkészítette és felterjesztés végett az alispáni hivatalnak bemutatta. A beterjesztett mérnöki javaslat szerint egyelőre csak a levéltár kibővítése, s ezzel kapcsolatban egy új utépítési-szerszámkamra és hajduszoba berendezése terveztetik, a többi munkálatok az említett kijavításra és esinosításra szorítkoznak; a költségek 2900 ft. lettek előirányozva. Örvendetes tudomásul közölhetjük olvasóinkkal, hogy a tett felterjesztés szerint gyűléstermünkben semmiféle átalakításra szükség nincs, a mennyiben az a jelenlegi viszonyokhoz mérve nemesak teljesen elég nagy,

nagy, puha husa, igen leves, savanyu, mind a mellett igen kellemes. Az ostheimi m. középszerű nagy, igen kitünő, júliusban érik; tövéről fakadt hajtásairól melyek inkább bokros alakot nyernekn szaporítható. A vad m. igen alacsony eszerje, apró, savanyu, inkább fanyar termést nyújt; sok helyen elvadulva nő. A brüsseli barna m. igen nagy, befőzésre a legalkalmasabb, július végefelé szedik. Fája eléggé jól termő. A jeruzsálemi m. leves, édes savanyu; fája sokat virágzik, de korántsem bő termő. A fekete pisztáng m. olvadó husa savanyu; július végén érik, fája nem nagy, kivált gazdasági szempontból, különösen utak mellett, sövénynek ültetni érdemes. A lothrecht m. gyümölese igen nagy, savanyu, augusztus közepén kezd csak érni s eltart szeptemberig.

b) Oly fajok, melyeknek nedve nem fest, s héjuk világos piros. S e helyen megjegyzendőnek látom, miszerint a három különböző nemet: édes, savanyu és üveg meggy elnevezéssel is szokás jelölni. Ez utóbbi, ismét s a nagy és apró levelű fajokra osztatik. A nagy leveles közül: a szép choisy. Belle de Choisy, közép nagyságú, igen jó, minden savanyuság nélkül, hosszú, nyulánk ágas, ritkán termő. A veres oraniai m. gyümölese nagy, igen jó ízű, július közepén érő. A kis vagy montemorenci m. puha, leves hussal, kellemes, kiválóan jó ízű, az előbbivel csaknem egyidőben terem. A naranes m. gyümölese nagy, édes, igen finom savanyusággal párosítva. Fájának koronája golyódad. A nagy üveges m. vagy nagy montemorenci kellemes, édes savanykás. Böven terem. Az apró leveles lehajló ágasek legkiválóbb faja. A jókori királyi a marelle m. nagy, puha husos gyümölesű, kellemes savanyu izes, június második felében érik és négy hétig tart. Fája nagyon termékeny, természetét felesleges ajánlanom.

Annyi bizonyos, hogy akkor, midőn jóízűn fogyasztjuk a cseresznyét vagy meggyet, vagy ha a házi asszony tétre befőtnek bajoskodik vele, kinek jutna eszébe annak különféle fajai s ezeknek miként osztályozásait foglalkozni; de sohasem árt, ha a laicus is nyer e tekintetben némi tájékozást.

Kunszt János.

esinos, kellő világosságu és hozzáférhető tekintetében is kényelmes, de a pelsőzi megyeháznál 47 négyszögmetrel nagyobb is, a mennyeiben utóbb nevezett gyűlés-terem csak 153 négyszögmetér, holott a rimaszombati 200 négyszögmetér területtel bír, s így gróf Andrassy Manó és érdektársainak azon állítása, hogy a pelsőzi gyűlésterem kényelmesebb s nagyobb lenne, meg van cáfolva, s a székhely kérdés eldöntésének — ez oldalról tekintve — jó reménynyel nézhetünk elébe.

Figyelmeztetés. Ujabb intézkedés szerint a régi 5 és 100 frtos államjegyek nemesak a központi m. kir. állam-pénztár, hanem a központi adóhivatalok által is beváltak.

Emberölés. Rozsnyórol írja levelezőnk, hogy Ragályi Géza, a legtekintélyesebb családok egyikének fia, kit mint pontos és jó gazdát, humanus ifju embert széles körben ismernek, mindenestűt agyonlőtte. — A tény részleteire vonatkozólag írják, hogy a megölt mindenestűt robustus erejű, kötekedni szerető ember volt, ki passióját találta a mások bosszantásában. — Így jelesül a kocsisit rendesen azzal bosszantotta, hogy ha az istállóból eltávozott a gondjaira bízott lovakat mustrálta, sőt lehet mondani kínoztta. Halála napján is észrevéve a kocsis távollétét, bement az istállóba s a lovakat elkezdte verni, melyek ennek következtében roppant zajt ütöttek. A zajra figyelmessé lévén az ifju gazda, az istállóba ment, s látva mindenestűt, hogy lovakat kínozza, egy ott levő suhánggal keresztül vágott a különös passioju emberen. Ez a helyett, hogy meghunyászkodott volna, retentő káromkodásba tört ki s felragadván egy ott heverő kapát urára rohant. Az ifju e hallatlan vakmerőségen felindulva szobájába rohant, korbácsot keresendő a magáról megfélekedett eselőd megfenyítésére. Szerencsétlenségére a fegyver ötlött szemébe, s az lekapván, visszatért az udvarra. Mielőtt azonban az istállót, hova az őt üldöző mindenestűt visszavonult elérte volna az egyik eső eldördült s e dördülés míg a gazda hevéit lehűtötte, a mindenestűt újabb dühre ingerlő, — ki bízott az istállón, hogy a puskában nincs más töltés urára rohant, ki hogy megszabaduljon látva, hogy figyelmeztetések nem enged, a böszült embert keresztül lötte. A tettes önként jelentkezett a bíróságnál.

Szerdán d. u. jul. 5-én azon hír kapott városunkban lábra, hogy Tiszolozon egy mézárós egy leányt, kinél nagyobb pénzösszeg volt, meggyilkolt. Örömei konstatáljuk, hogy e hírek semmi alapja nincs.

Egy kis számadás. Stern Mór szállító, ki néhány évvel ezelőtt telepedett le városunkban, tapasztalván, hogy tisztességesen itt meg nem élhet, engedve valami hamburgi cég biztatásának elhatározta, hogy Amerikába megy. Készen is volt minden, az utlevél kiállitva csak egy kis költség hiányzott még, — az is megérkezett f. hó 5-én, azonban mielőtt utrakelhetett volna egy kis számadásra hívta fel a járásbíró, mely onnan eredt, hogy az illető a napokban 1 frt 50 kr. helyett 150 frtot seprtet fel egyik helybeli kereskedőtől bizonyos áruezikk vasuti portójának kifizetése fejében. Így a kifizetés elhalasztatott. S. M. pedig, nehogy a számadás elől elpárologjon, vizsgálati fogságba helyeztetett.

A new-yorki magyar társalgó és önszegélyző-egylettől a következő felhívást vettük: „A magyar közönséghez! Egyletünk harminckét évi fennállása, valamint azon tény, hogy tagjai között még most is vannak olyanok, kik azt alapítási segítőnek, bizonyítékai annak, hogy a magyar, bármennyi időre, és bármily távol legyen is hazájától elszakítva, nem csak szívben, de nyelvben is magyar marad. Sőt számos eset van, hogy oly magyarok, kik idejöttükkor nem voltak e kincsnek: a magyar nyelvnek birtokában, azt itt elsajátították; és hogy ez egyletünknek róható fel érdemű minden szerénytelenség nélkül mondhatjuk, annál is inkább, mert tekintve kis könyvtárunkat, melynek nagyobb része szintén idegen nyelvű, a szellemnek vajmi kevés tápot nyújthatunk. És ez az, miert a művelt magyarok hazafiasságához fordulunk, habozás és szegény érzete nélkül. Honfiak! Honleányok! Azon magyarok nevében, kik szeretett hazájuktól oly igen igen távol vannak, kérünk titeket, segítsétek, könnyítsétek a magyarságot idegen földön is fenn tartani azzal, hogy szellemének hazai táplálékot nyújtok. Hiszen mindenkinek van egy-két könyve melyet nélkülözhet. A new-yorki óriási szabad könyvtárakban rendelkezésére áll minden embernek minden nyelvű könyv, csak a magyart kell nélkülözniük. A „Függetlenség“ szerkesztősége hazafiasság szívességből a központi gyűjtést elvállalja és az adományozott könyveket hirlapilag nyugtatni fogja, e szerint tehát az adakozó minden pénzbeli költségtől meg leund kímélve. Reméljük, nem, biztosan tudjuk, hogy e kérésünk nem vész a pusztába, és ezért ezer meg ezer magyar nevében köszönetet mondunk. Aldja Isten, a magyarok Istene! New-York, 1882. június havában. Az egylet megbízásából: Zeisler Sándor. Pál János. Rosenstein Vilmos.

Kassán érdekes tárgyalás volt szerdán, jul. 5-én. Ugyanis Tóth Sámuel feleségénél egy fiatal embert talált, kinek füléből emlékeztetnek okaért egy darabot bicskájával levágott. A megjegyzett gavallér jelentést tett a bíróságnál, mely a dühös Othellót egy havi fogságra, 20 frt bírságra és 60 frt fájdalomdíj megtérítésére ítélte. A vádlott nem felebbezett.

A nagy-pipa vége. A szerencsétlenség sohasem jár magában, mondja a példabeszéd. Ennek igazságot sajnosan tapasztalta egy helybeli uri ember a múlt esütörtökön. — Ugyanis honorarium fejében a napokban ritka nagyságu és értékű tajtpipát kapott, melyből bodorfüstököt eregetve járt sétálgatni. Az említett napon épen sétájáról tért vissza, midőn vasrács-kapuján keresztül észreveszi, hogy az udvarán levő virággyak között egy kutya teljesíti a kertészeti teendőket. Majd kifizettek most gondolá, s jobbja fogván bot gyanánt a pipa ébenfából készült szárát, kinyitja a kaput. A hivatalan kertész szűkölve rohan ki. Puff . . a pipa darabokra szakadva török szét, csupán nyaka maradván a száron. A szár a pipanyakkal együtt repül a sértetlenül kimenekült deliquens után s oly szerencsésen találja oldalba — nem ugyan a kutját, hanem az átelleni kereskedés kirakatának üveg ajtaját. — hogy annak három tábláját teljesen összezúzta. Mit volt mit tenzi, emberünk becsináltatta az összetört táblákat s csak pipája után sóhajtozik emlegetve, hogy ez után még háttal sem néz semmiféle kertész felé legyen az him vagy nő, két avagy négy lábú.

A tiszta-eszlári eset. Mig a többi lapok az egész esetről némi tartózkodással írnak, addig a „Függetlenség“ f. hó 5-iki száma fontos leleplezéseket hoz. Ugyanis arról értesítették, hogy az alanyi és tárgyi tényálladék teljesen meg van állapítva. Konstatálva van a vádlottak önvallomá-

saiból és azok szembesítése által nyert vallomásokból, hogy Solymosi Esztert a zsinagógában (?) gyilkolták meg; hogy a jegyzőkönyvek tanuskodnak Scharf Móricz vallomásának igazságáról stb., hogy már csak a holt-test feltalálása hiányzik a nyomozás teljes befejezéséhez. Sőt ugyanezen lap állítása szerint a tutajások azt is kivallották, hogy az Eszter ruhájába öltöztetett holt-testet kitől, hol és mikor kapták. Az ekként világra boesított hírek bizonyára nem hatnak csillapítólag a kedélyekre, s az izgalom már eddig is több helyt tényekben nyilvánkozott, így többek közt Pápán, hol folyó hó 5-én a zsidók ablakait beverték. Katonaság közbelépése vált szükségessé. Egyébiránt ez is oly hír lehet, mint az, melyet egyik tudósítónk Gyöngyösön hallott, hogy Rimaszombatan a zsidók üldözése tényleg megkezdődött, melyről mi szombatiak nem tudunk semmit.

Zureich Károly, városunkban még néhány napig időző fényképezésnek ideiglenes műtermét a közös iskolában, volt alkalmunk megtekinteni, hol a szebbnél szebb képek tünnek szemünk elé; felhívjuk tehát ismételten mindazok figyelmét: kik szép, jó és tartós arcképeket óhajtanak bírn, használják fel a jelen kedvező alkalmat.

Rövid hírek: New-Yorkban Warner Lipót ki egykor Budapesten tanító volt, mult hó 5-én önkézzel vetett véget életének. — **Hosztér Fülöpöt,** a várpalotai rablő-gyilkost a legfőbb ítélőszék a két első bírósági ítélet megváltoztatásával, mely kötel általi halálra szölt, életfogytiglan tartó fegyházra ítélte. — **Az egyiptomi zavargások** miatt az angol és francia hajóhad, mely Egyptom kikötői előtt horgonyoz, utasítást kapott, hogy ha a parti erődtéseket be nem szüntetik, az erődtöket bombázzák. — **Lembergben** még mindig folyamatban van a russophil izgatók perének tárgyalása. A fővádlott Dobrzánszky, ki kir. tanácsos és nyugdíjat élvez. — **Oroszországban** egy hét alatt két színház, a rigai és Péterváron az Arkadia színház égett le. — Ugyanitt újabb zsidóüldözés volt, melyben a hatóság a esőesélkek egyetértésre rabolt. — **Angol és Franciaország** között erősen készül a tenger alatti alagut, melyet legközelebb egy diszes társaság tekintett meg, ennek tagjai között volt Tür tábornok hazánk fia is. — **Guiteaut,** a Garfield gyilkosát m. hó 30-án végezték ki.

CSARNOK.

Az iskolából az életbe.

(Beszély Kozmay Dezsőtől.)

(Folytatás.)

„No fiam itt maradsz, jól fogod magad viselni, szót fogadsz a tanító bácsinak“ csakhamar remegés fogott el. Szerettem volna atyámmal hazameenni, szerettem volna sirni félelmemben, de a vörös kinevetett volna, s ezért maradtam. Bátran indultam a padok felé.

Az utolsóban a kis cigányfiu ült, hozzá szegődtem. Szegény reám emelé szép nagy szeméit, melyek fényesek valának könyeitől, miket a tanító előtt akart elrejtetni. „Ugye te nem fogsz megverni engem“ mondá félig bizalmas, félig gyanakodó hangon. „Ne félj“ mondám jóakarólag, én szeretni és védeni foglak, ha bántanak.“ „De jó vagy“ susogá s kezeimet ajkaihoz akarta emelni. Mélyen meghatótt e ragaszkodás s szerettem volna keblemre ölelni őt; de a fiuk mind rám bámultak és én felszövevő érzem magam tekinteteiktől, miket azonban bátran kiállottam.

Bejött a tanító. A nagyobb fiuk álltak ki olvasni. A vörös állott legelőt s Kainról mondott fel valamit egy könyvből, melynek címe „A szenttörténetek rövid summája“ volt. Nem igen folyt a beszéd ajkáról: nyögött, dadogott, értelem nélküli szavakat; de a tanító úgy látszott nem vette oly szigoruan mint a többiét, kiknek feleleteit „Tanulj tíno ökor lesz belőled“ vagy „Bivaly“ „Trujo“ elnevezésekkel fűszerezte meg. Azután következtek a kiesinyek. Nagy bámulatomra mind ki mentek a padok elé, csak a kis cigány maradt bent. Kérdeztem tőle, hogy hát ő miert nem megy a többiekkel. „En magam szoktam olvasni a kályhaszögben“ „De hát miert?“ Lesütötte szeméit s csak ezt mondta: mert cigány vagyok. A kisebbek is elvégeztek az olvasást s most következett a kis cigány.

Részvétre indított sohaja, midőn a padból kiment. Kezébe vette a könyvet, a kályha mellé ment, hol megállva lesütött szemmel, zavartan forgatá kezei közt. A vörös gyerekekre tekintettem. Kárörvendő mosollyal nézett a kis fiura. „No cigány, tudod e már olvasni“ kérdé a tanító. „Nem tudom“ lón a válasz s könnyei hullottak szeméből. „No, hát megint itt fogsz maradni estig, most pedig énekeljünk.“

Van valami égies abban, midőn 50—60 gyermek énekel. Nincs zene, mi annyira hatna a kedélyre mint a kis gyermekek éneke, kiknek egészséges hangjuk, egészséges lélkületük tolmácsa. Mosolyra készítő komolyságuk ének közben valami szokatlan derült, vidám hangulatát adja meg a léleknek, mely a dallam hullámzásai között lágyan ringatódik. Szinte gyermeki bizalommal gondolunk a terem-tőre, s velök együtt zengünk neki hála éneket, kitől minden öröm jó.

Persze, én nem így vélekedtem akkor, de nem is elülről néztem őket, hanem hátúról, a mi bizony egészen más. — Nem csak a fül hall, hanem a szem is lát. — Amott egy kar emelkedik fel lassan a „hála néked Istenünk“ éneklése közben; s mig birtokosa a legajátosabb képet vág, a kéz egyet ránt és ekkor mint villámtól érintett borzad össze a másik meg ajátosabb képpel éneklő gyereke; amaz papirból esavart rudaeszkával bábált fülében. — Emitt egy virgoncz képű síheder krétával ken be nagy komolyan egy posztó darabot, s midőn a tanító erősen üti pälczájával a takust, szép lassan reá helyezi az előtte állónak hátára, minek következtében egy számár fej alakja lón látható emennek hátán, mi természetesen vigyorgásra készítet az egész padot. Én is nevettem, még pedig hangosan. No hiszen, lett egyszerre olyan csönd, hogy még a légy zugását is meglehetett hallani.

— Ki röhög ott? orditá a tanító.

Majd kövé meredtem rémületemben. Nem mertem szólani. A többinek reám fordított Judás tekintete mind rám vallott. Már érzem a tanítónak reám szegzett dühtől eltortult tekintetét, már suhogni véltem a végzetes pälczát hátam fölött, midőn egy hang hallatszék a kályha mellől. „En“ „Micsoda? te mersz röhögni te cigány, várj csak, hiszen majd mindjárt elveszem én a kedved“ hörgé a tanító s kezében pälczájával a cigány felé rohant.

— „Nem igaz, hazudik, nem ő nevetett, én! mindig néztem, hazudik“ hallatszék az elő padból, a vörös hangjára ismertem.

— Hát ki volt — dühöngé a tanító, s már-már azon ponton volt, hogy valamennyit végig veri, midőn neki bátorodva így szóltam. „En voltam.“

— „Hát miert nevetett? Itt nem nevetgörezünk urfi.“

— Azért nevettem, mert az a fiu . . itt elakadtam; éreztem, hogy nem jól teszék, ha megmondom az igazat, aztán meg láttam, mily megszeppenve s kóröleg néz reám a számarfejet rajzólo gyermek.

— „Meg fogom-e hát már egyszer valahára tudni, miert nevetett?“ szölt ismét a tanító, kinek türelme fogytán volt.

Eközben szemem találkozott a vörös gyerekek vigyorgó tekintetével, a mint azt reám szegeztek álukol. Daczosan néztem szeméi közé s így szóltam a tanítóhoz: „azon a vörös gyereken nevettem, kinek olyan furesa csunya képe van.“

A tanító elsáppadt, szemé villámokat szört.

Köszönd, hogy ma jöttél fel először iskolába, mert . . nem fejez be fenyegetését, szeméi a cigányon állapodtak meg. Feléje fordult most „hogy mertél hazudni te cigány?“ Kaptátok csak a levegőbe, mondá. Erre oly jelenet következett, melyet soha sem fogok elfelejteni. A mint a tanító kimondá e néhány szót, 4 nagyobb gyermek ment ki a padból, a kis fiut két lábánál és két kezénél fogva felemelték s a goromba ember nem átalotta pälczájával ütni a böl-dogtalant, ki irántam való ragaszkodásaért bünbödött. Eltemben legelső példája volt ez az öfeláldozásnak de egy-szersmind a baromi kegyetlenségnek s a joggal való vissza-élésnek. De mily lelkiertőt tanultam ismerni a cigányban: összeszorított ajkairól verés közben egy panasz hang sem jött ki, csupán kis testének vonaglása árulták el, hogy mily fájdalmakat kellett szenvednie, midőn pedig letették a földre egy pillanatra összeesett s nem bírt mozdulni, a goromba ember pedig még azzal tetézte állatias dühét, hogy tovább rugta.

Vége volt az iskolának. Mint a köpből kibocsájtott méhraj, úgy zsongott, czihelődött, tolongott ki a kis csapat az ajton ugrándozva, dalolva, füttyölve, kalapjaikat, könyveiket levegőbe dobálva, vagy verekedve kitudja mily fontos okok miatt? Hármán maradtunk utólsóknak: a cigány én és a vörös.

(Folyt. köv.)

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetés!

525/882. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék területén levő rimaszombati kir. járásbírósnál üresedésbe jött irnoki állomásra, mely után évi 500 frt fizetés, és 100 frt lakpénz jár — a nagym. kir. igazságügy minisztérium f. évi 2208/I. M. E. sz. a. engedélyenél fogva pályázat hirdettetik, felhivatnak a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat az 1882. év július hó 15-től számlatandó 4 hét alatt ezen kir. törvényszék elnökségénél nyújtsák be, a későbbben érkezendő folyamodványok figyelembe vételü nem fognak.

Rimaszombat, 1882. július 6-án.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnökhelyettes.

M. kir. belügyminisztertől.

Körrendelet.

18613. sz. — Hozzáim érkezett jelentésekből tapasztalnom kellett, hogy a könyöradományokat jogtalanul gyűjtők ellen némely hatóságok a fenálló szabályokat vagy épen nem, vagy hiányosan alkalmazzák; különösen újabb időben ismételve fordultak elő esetek, hogy egyes hatóságok által még külföldieknek is saját hatáskörükben adattak gyűjtési engedélyek, adattak még olyanoknak is, kik Magyarországra szöllő utlevéllel nem bírtak. A hatóságok ily eljárásukkal nemesak a hatáskörök alá helyezett közönséget kelletlen tul folytonos zaklatásoknak teszik ki, hanem könyörület adományaihoz nem ritkán arra érdemtelenekeket segítenek, holott feladatukat épen közönségük e részbeni érdekeinek is kellő megóvása képezi. Sőt esetleg még a magyar állam ellen is vétének, midőn oly idegenek irányában, kiknek utlevelében nem a magyar osztrák birodalom és nem Magyarország, de a birodalomnak csak másik állama van megnevezve, nemesak az ebből esetleg következhető eljárás nem követik, de azokat még a könyöradomány gyűjtetés azon kedvezményben is részesítik, melyben a magyar állam területére érvényes utlevellel bíró idegeneket részesíteni sincsenek jogosítva. A szükséges egyöntetű eljárás elérése céljából, valamint tájékozás és mihez tartás végett, az e részben eddigelé is már fennállott szabályokat összefoglalva, ezennel rendelem mint következők:

1. Országszerte való könyöradományok gyűjtésére engedélyt kizárólag csak a kir. belügyminisztérium adhat. — 2. Egyes törvényhatóságok területére a törvényhatóságok első tisztviselői (alispán, polgármester, Budapesten a rendőri főkapitány) is adhatnak 60 napot meg nem haladó időre könyöradomány gyűjtési engedélyt, azonban csak a területükön állandóan lakó, nagyobb mérvben önhibájukon kívül károsodott részére. — A törvényhatóságok első tisztviselői nemesak nem jogosultak tehát más törvényhatóság területére gyűjtési engedélyt kiállítani, de ilyet saját területükre sem adhatnak más törvényhatósághoz tartozó, vagy idegen állam területéről jelentkező egyének részére. Községek könyöradományi engedélyeket egyáltalában nem adhatnak. — 3. A gyűjtés csak bekötött, lapszámozott, vonalozott, átfűzött és hatóság peeséttel ellátott (parafirozott) gyűjtőkönyv mellett történhetik, melynek első lapján a gyűjtési engedély egész terjedelemben, a legközelebbi lapon a gyűjtő egyén szeméyleírása az illetékes hatóság által hivatalos kiállításban beirandó. Ezen szabály alól kivételnek csak oly esetben van helye, midőn a kir. belügyminisztérium az illetők részére közvetlen engedélyt állít ki, mely esetben az engedély szövege szolgál zsinórmértékül. — 4. Minden hatóság, mely a megadott miniszteri vagy törvényhatósági gyűjtési engedélyt a gyűjtőkönyvbe bevezetni hivatva van, tartozik ezen engedélyekről külön jegyzéket vezetni, abba azon czélt, melyre a gyűjtés engedélyeztetett, továbbá a gyűjtés tényleges eszközölésére feljogosított egyént vagy egyéneket, valamint az engedély tartamának kezdetét és lejáratát bejegyezni, az engedélyezett idő leteltével a gyűjtőkönyvek az illetőktől bekövetelendő, megvizsgálándók, a gyűjtött pénz mennyisége megállapítandó, a könyvben hatóságilag bizonyítandó és a jegyzékben feljegyzendő. — 5. Ha a gyűj-

tési engedély nem általános segélyezésként, hanem bizonyos meghatározott célokra p. templomépítésre vagy külön számadási felügyelet alatt nem álló hitközségnek avagy jövedelmeikre nézve számadással nem tartozó magánjellegű testületeknek adatott; a gyűjtött összeg felhasználási módja ellenőrizendő és e célból arra nézve az illető testülettől rendes számadás kívánandó, mely a törvényhatósághoz megvizsgálás végett mindenkor betérjesztendő. — 6. Mielőtt a gyűjtéssel megbízott egyén valamely községben a gyűjtést megkezdi, tartozik a községi előjárásnál jelentkezni, a gyűjtőkönyvet vagy gyűjtési engedély-okmányt előmutatni, személyazonosságát igazolni és a történet jelentkezést valamint a nyert gyűjtési időtartamot a gyűjtőkönyvben bizonyítani. — 7. Ervényes engedély nélkül való könyöradomány gyűjtés az 1879. XL. t. cz. értelmében kihágást ké-

pez és ezen törvény 66. 68. §§-ai szerint büntetendő. — 8. Szabályszerű engedély nélkül könyöradományokat gyűjtők letartóztatandók és a birtokukban talált okmányokkal és esetleg pénzzel együtt az ezen kihágások elbirálására hivatott (1880. XXXVIII. t. cz. 41. §-a) közigazgatási hatóságok elé állítandók. Ha a birtokukban talált okmányok hamisnak bizonyulnának, a kir. igazságügyminiszter ural egyetértőleg 1880. évi augusztus hó 17-én 38547. sz. a. kibocsátott belügyminiszteri rendelet 17. §-ban megállapított eljárás követendő. — 9. Jogszulatlan könyöradományokat gyűjtők ellen az 1879. XL. t. cz. 69. §-ának rendelkezései feltétlenül alkalmazandók. Jelen rendelet hatálya csak az engedélyezett s nem az egyes kiváló esetekben hivatalból elrendelt gyűjtésekre terjed ki.

Budapest, 1882. ápril 16.

Tisza, s. k.

Felelős szerkesztő s laptulajdonos: **Pető Porubszki Pál.**

Szerkesztői üzenetek.

P. F. Nem gördül úgy a mint szeretnők.
Attilának Oly művet, melynek szerzője valódi nevét elhallgatja, még akkor sem közölhetünk, ha kiváló műbeccsel bír.
— y. Köszönjük, mielőbb sorát ejtjük.
G. B. B. Örülünk a találkozásnak. Mihelyt törünk engedni köljendjük, — bár szeretnők volna, ha a benne rejlő lélektani indoklás, erősebb alapon nyugszik, a mennyiben a könnyelműek rendesen jöszí-
 vüek, mi Ernőben egészen hátréba szorul.
B. Az ön által meg-sporolt 3 kr., nekünk 8 krajczárunkba került.
L. J. Más ágra szállott a madár!
R. Gy. Hol késik a jelzett tárgy?
K. L. Tárgyhalmaz miatt jövő számunkra halasztottuk.

Magán-hirdetések.

Fényképészeti jelentés.

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Rimaszombatba érkeztem és

még csak néhány napig fogok itt működni.

Ennélfogva tisztelettel felhívom a nagyérdemű közönséget, hogy mind-azok, kik

igazi művészeti kivitelű fényképeket

óhajtanak, szerencsétlenség ezen rövid idő alatt becses látogatásukkal. Műtermemben készülnek **művészeti kivitelű fényképek**. vizitkártya nagyságtól életnagyságig, úgy színezve is, nagyítások és másolatok mindenféle képek után; épületek, tájképek, ugyszinte a műrvényes **Chromofényképek** (színezett üveg-képek) és árnyképek, melyeket oly sikerrel itt még egy fényképész sem készített, a mit igazol az is, hogy **Ő Felsége a király által aranyéremmel tüntetett ki.**

Kérem tehát üzletemet fel nem eserélni a számosan utazó fényképészekével, annál is inkább, hogy **minden kép jóságáról, tiszta kidolgozás és élethű hasonlatosságáról kezeskedem**, és olyan kép, mely nem sikerült, ki nem adatik; minden igyekezetem pedig oda irányul, hogy az eddig szerzett jó hírnevem tovább is fentartsam.

Kis gyermekek is a legsikerültebben vétetnek le.

Nagyobb csoportképek, egyletek és iskolák számára, lehető jutányos árt számítok.

Felvételek a legborultabb időben is a legnagyobb sikerrel reggeli 8-tól esti 6 óráig eszközöltetnek.

Felvételi helyiség: eszterencesényi-utca községi iskola udvarán.

Rimaszombat, 1882. július 8.

Teljes tisztelettel:

ZUREICH KÁROLY,
fényképész.

3—*

Árverési hirdetmény.

1553./1882. sz.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint a **F.-vályi ref. egyház** felperesnek 89 frt 35 kr. tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés **Lenkey Apollónia** férjezett **Katona Bálintné** f.-vályi 106. sz. tkvben foglalt birtokára elrendeltetik s annak megtartására határnapul 1882. évi szeptember hó 18. d. e. 10 órája Felső-Vályban a község házánál kitézetik, mely határnapon, azon ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Kikiáltási ár 40 frt.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverésnek megkezdése előtt bánátpénzül a kikiáltási árnak 10 %-át készpénzben a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a rimaszombati kir. tszék mint tkhatóságnál, és Felső-Vály község előjáróságánál hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. tszék mint tkhatóság, Rimaszombat, 1882. évi márczius 28.

Török, kir. tszéki elnök.

Árverési hirdetmény.

1552./1882. sz.

Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint **F.-Vályi ref. egyház** felperesnek 67 frt 98 kr. tőke s jár. iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés a felső-vályi 153. és 15-ik sztkvben foglalt **Katona Bálint** birtokára elrendeltetik, s annak megtartására határnapul 1882. szeptember hó 19. d. e. 10 órája Felső-Vályban a község házánál kitézetik, mely határnapon, azon ingatlanok a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Kikiáltási ár 1032 frt.

Árverezni szándékozók kötelesek az árverésnek megkezdete előtt bánátpénzül a kikiáltási árnak 10 %-át készpénzben a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a rimaszombati kir. tszék mint tkhatóságnál, és Felső-Vály község előjáróságánál hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. tszék mint tkhatóság, Rimaszombat, 1882. évi márczius hó 28.

Török, kir. tszéki elnök.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, (Eperjesi-ut 6. sz. és Kassa mellett a Csermelyvölgyben.)

Ajánlja a t. cz. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával észszerűen és gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen

cséplőkészleteit

könnyű járással, járgány- v. gőzmozgony általi hajtásra.

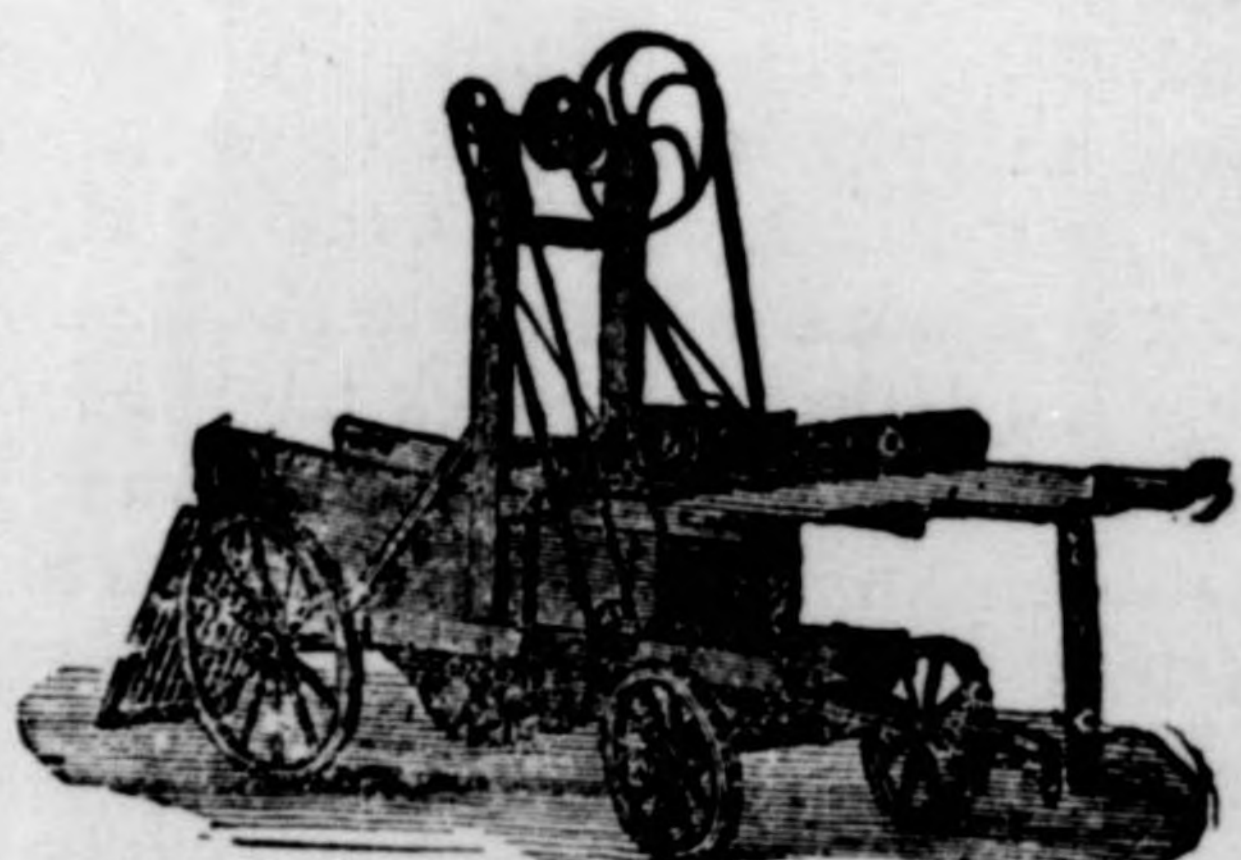
Kézi cséplőgépeit,

Backer- és magtár-rostáit, Sorba- és szórva-vető gépeit stb.

Csermelyvölgyi gépműhelyünkben (Kassa mellett) gépgyártmányaink **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.**

Gazdasági gépeink **képes**, valamint öntődénk gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra ingyen és bérmentve küldjük be.

6—6

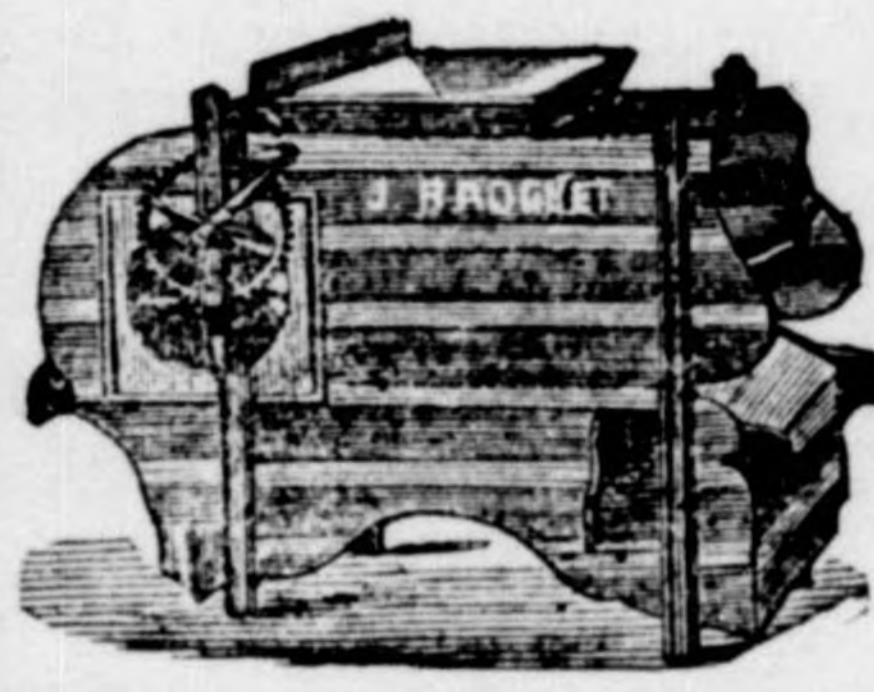
BROGLE JÓZSEF,

7-15

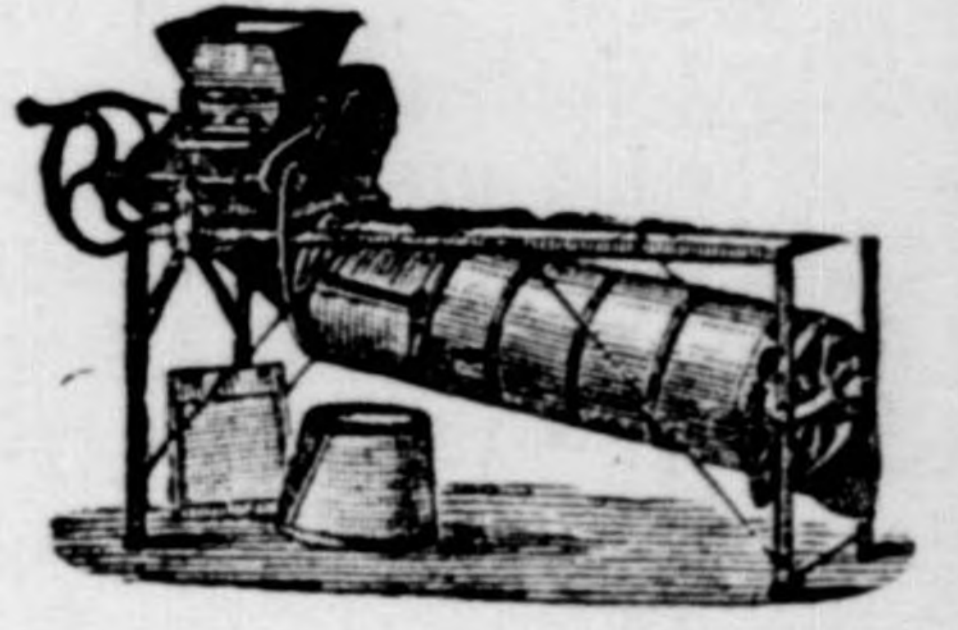
gép- és rostalemez-gyára Budapesten.

Gyár: váciut az osztr. állam vaspálya közelében. **Raktár:** váczikört 68. sz.

Ajánlja minden gazdasági kiállításon kitétetett javított gyártmányait, mint:

Trieuröket változó rostával **Tisztítógépeket** szelelővel különlegességek **malmok számára** 28. 466. szám alatt szabadalmazott **hármaskéket, cséplőgép-rostákat, lyukasztott és ha-**

sított lemezeket, vas, acél és horganyból, valamint mindennemű gazdasági gépek és szerek. — **Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.**

Árverési hirdetmény.

A jánosi-i közbirtokossági italméresi jog a hozzávaló épületekkel, kötelezőleg a rendes husméréssel 1883. január 1-től kezdődő három egymásutáni évre, **f. évi augusztus 1-ső napján** a délelőtti órákban Jánosiban, a község házánál tartandó árverésen bérbe fog adatni, — árverelni szándékozók ez alkalomra 200 frt bánátpénzt kötelesek az árverés megkezdése előtt letenni, mely összeg a legtöbbet ígéro által a bérösszeg egynegyedrészenek megfelelően kiegészítve mint biztosíték marad a közbirtokosság rendelkezése alatt.

3—3

Sárközy Gyula,
közbirt. igazgató.

Árverési hirdetmény.

Ratkó és Répás községek tulajdonát tevő Répás községbeni italméresi jog a **folyó 1882. évi július hó 17-én** délelőtti 10 órakor Ratkón a városházán 1882-ik évi augusztus hó 1-ső napjától 1884-ik évi december 31-keig terjedő időre nyilvános árverés útján haszonbérbe fog kiadatni.

Az árverési feltételek Ratkó városháza tanácstermében a hivatalos órákban bármely nap megtekinthetők.

Kelt Ratkón, 1882, július hó 1-én.

Gallo János, Ratkó város főbirája.
Hrnesjár Pál, Répás község birája.

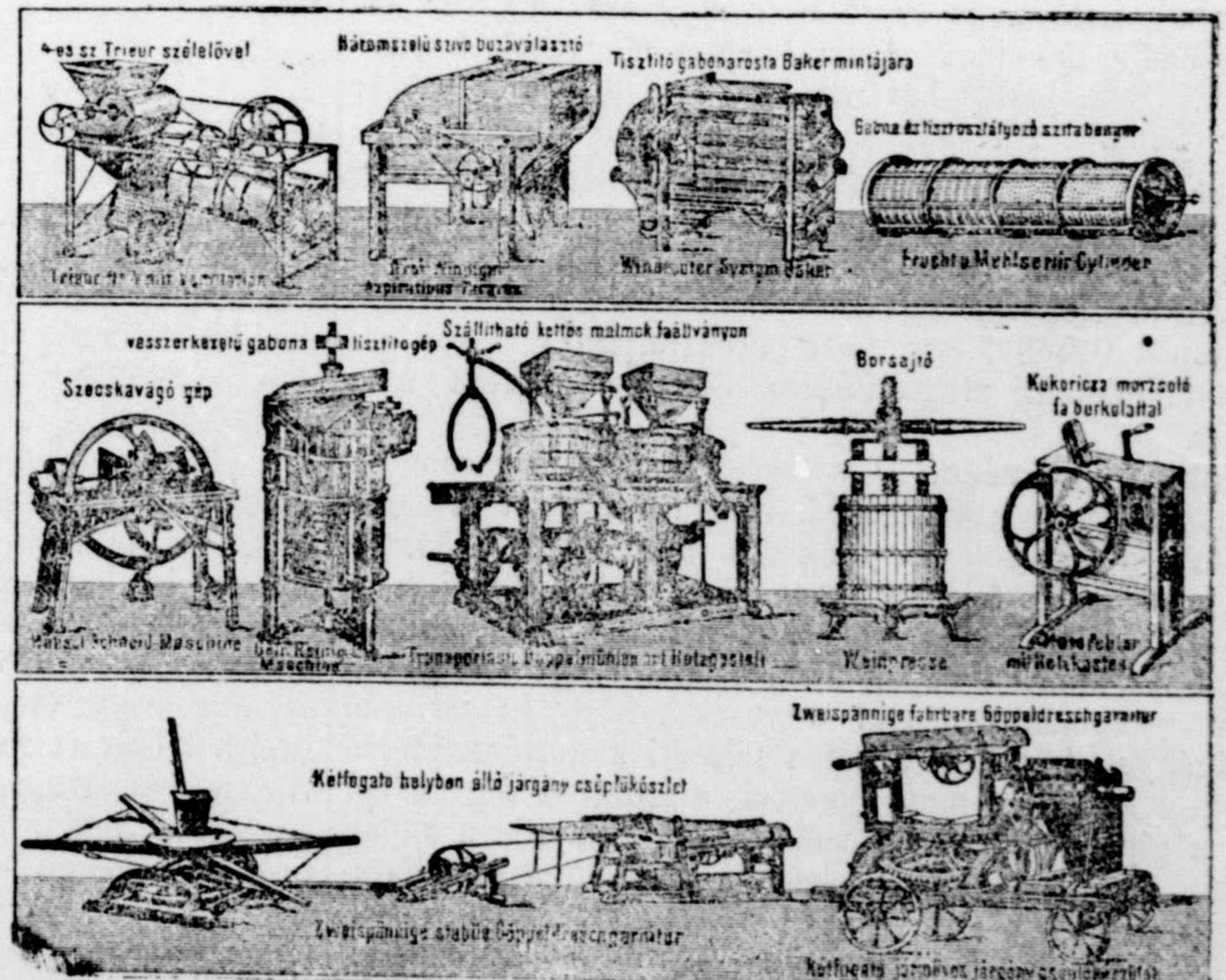
GUTJAHR és MÜLLER

(ezelőtt **BROGLE J.** és **MÜLLER.**)

Első budapesti Trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár Budapesten: a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, mint:

Trieurök gazdaság számára: Járgány-cséplőgépek. Szelelő-rosták. Kukorica-morzsolók. Szecsavágók és Borsajtók.

Különlegességek malmok számára: Dupla malmok. Malom trieurhengerek. Gabona-osztályozó hengerek. Koptatógépek. Daraválasztógépek. Tararók (Detacherök.)

Malom-alkatrészek: u. m. Transmissiók. Szíjkerekek.

Rostalemezek: Cséplőgép-rosták. Liszthengerszíták. Koptató-lemezek. Ráspoly-lemezek stb.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Gyári raktár és képviselőség: Rimaszombatban **SZOJKA J.** urnál.

8—30